

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง ในจังหวัดสตูล นำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล

5.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ ระดับศึกษาสามัญและระดับการศึกษาศาสนาอิสลาม

5.3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

5.2 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล ที่ได้รับการประเมินให้รับเหรียญทองจากสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวน 42 ศูนย์ ผู้ให้ข้อมูลคือประธานหรือผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จำนวน 42 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบลิเคิร์ทซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มย่อย (Focus group) ใช้สำหรับสัมภาษณ์กรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูลฝ่ายการศึกษา นักวิชาการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลที่รับผิดชอบศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ประธานเขตศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ประจำอำเภอ ประธานศูนย์หรือผู้บริหารศูนย์การบริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับระดับคุณภาพเหรียญทองคะแนนสูงสุด 2 ลำดับแรกในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มประชากรเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ
- ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานและแนวทางที่ทำให้ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้รับเหรียญทองเป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Question)

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือจากวิทยาลัยอิสลามอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นคนเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการศึกษาเอกสาร แบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มย่อย (Focus group) พิจารณาความถูกต้องมาตรฐานของความถี่ของ สภาพการดำเนินงานด้านต่าง ๆ และคำนวณหาค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นจึงนำเสนอสถิติมาวิเคราะห์แปลผล

5.6 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทองในจังหวัดสตูลครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับ การดำเนินแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ปรากฏผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 41 คน เพศหญิงจำนวน 1 คน มีอายุระหว่าง 30 – 50 ปี มากที่สุดจำนวน 24 คน รองลงมาคือ มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 18 คน ประสพการณ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 20 คน รองลงมามีประสบการณ์ระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 14 คน และมีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุด จำนวน 8 คน วุฒิทางการศึกษาสามัญของผู้ตอบแบบสอบถาม มีวุฒิระดับมัธยมศึกษาที่ 6 มากที่สุด จำนวน 21 คน รองลงมามีวุฒิต่ำกว่ามัธยมศึกษาที่ 6 จำนวน 11 คน และมีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 3คน วุฒิการศึกษา

ศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิระดับมู่ตะวะซ็ชชีฎ มากที่สุด จำนวน 17 คน รองลงมาระดับสูงกว่ามู่ตะวะซ็ชชีฎ จำนวน 13 คน และระดับต่ำกว่ามู่ตะวะซ็ชชีฎน้อยที่สุด จำนวน 12 คน

ตอนที่ 2 จากการศึกษาาระดับสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.71$) เมื่อพิจารณารายการด้านการดำเนินงานทุกด้านอยู่ในระดับ มาก สรุปผลแต่ละด้านได้ดังนี้

ปัจจัยด้านบุคลากร

ในงานด้านบุคลากรศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทองมีระดับการดำเนินการภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.94$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการมากที่สุดคือ ผู้บริหารศูนย์เป็นมิตรเปิดโอกาสให้ครูเข้าพบ ปรีกษาหารือได้ ($\mu = 4.50$) รองลงมาคือ ครูปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ เสียสละและซื่อสัตย์ และ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อความรู้สึกนึกคิดของครูก่อนตัดสินใจ ($\mu = 4.36$) ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ครูมีความรู้ วุฒิการศึกษาที่เหมาะสม ($\mu = 3.69$)

ปัจจัยด้านงบประมาณ

ในงานด้านงบประมาณศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง มีการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีระดับการดำเนินงานมากที่สุดคือ ศูนย์ฯ บริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$) รองลงมาคือ ศูนย์ฯ ใช้งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$) ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ศูนย์ฯ ได้รับเงินบริจาคจากบุคคลภายนอกสม่ำเสมอ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.71$)

ปัจจัยด้านอาคารสถานที่

ในงานด้านงานอาคารสถานที่ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง มีการดำเนินงานอยู่ในภาพรวมระดับ มาก ($\mu = 3.67$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีการดำเนินงานมากที่สุดคือ การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) รองลงมาคือ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในศูนย์ฯ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ มีมุมเสริมความรู้เสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.05$)

ปัจจัยด้านบรรยากาศ

ในงานด้านบรรยากาศ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง มีระดับการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีระดับการดำเนินงานมากที่สุดคือ ศูนย์ฯ ได้กระจายงาน

ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.67$) รองลงมาคือ ครูมีความเป็นกันเอง มีความรัก สามัคคีในหมู่เพื่อนครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.93$)

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในงานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง มีการดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีการดำเนินงานมากที่สุดคือ ผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานของศูนย์ฯ อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.83$) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.81$) ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้และประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.44$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลสรุปผลได้ดังนี้

ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล ของผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีอายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาสามัญ ระดับการศึกษาศาสนาอิสลาม เป็นรายด้าน พบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล ที่ผู้บริหารศูนย์ฯ มี อายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาศาสนาอิสลามโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่าง ยกเว้น ระดับการศึกษาสามัญ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

วัตถุประสงค์ที่ 3 จากการศึกษาประมวลแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) โดยใช้แบบสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลมีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Question) และแบบสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มย่อย (Focus group) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จำนวน 12 คน สรุปผลได้ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านบุคลากร (ประธานศูนย์ฯ,ครูผู้สอน,คณะกรรมการศูนย์ฯ)

1.1 ประธานศูนย์ฯ มีลักษณะดังต่อไปนี้

1) มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามไม่น้อยกว่าระดับตอนตอนกลางชั้นปีที่ 3 (มูตาวัสซิฎ) หรือเทียบเท่า

- 2) มีความรู้ทางวิชาสามัญอย่างน้อยปริญญาตรี
- 3) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจ
- 4) มีจิตอาสาเป็นที่ประจักษ์ อุทิศเวลาให้กับการทำงาน
- 5) อยู่ประจำมัสยิด
- 6) มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
- 7) มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
- 8) มีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- 9) มีการส่งเสริมการพัฒนาผู้สอนในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมทุกด้าน
 - 10) มีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 11) ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์ฯ ผู้สอนกำหนดทิศทางของการพัฒนาการศึกษาของศูนย์ฯ ที่ควรจะเป็นในอนาคต 1-2 ปี ช่างหน้าอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น
 - 12) มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ
 - 13) การบริหารจัดการงบประมาณ และรายได้ที่ถูกต้อง ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

1.2 ผู้สอนมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามไม่น้อยกว่าระดับตอนตอนกลางชั้นปีที่ 3 (มุตาวัสซิฏ์) หรือเทียบเท่า
- 2) มีความรู้ทางวิชาสามัญอย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 3) มีจำนวนเพียงพอกับชั้นเรียน
- 4) มีบุคลิกภาพความเป็นครูที่สอดคล้องตามหลักการศาสนาอิสลาม
 - 5) มีจิตอาสาเป็นที่ประจักษ์ อุทิศเวลาให้กับการทำงาน
 - 6) มีทักษะ เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย
 - 7) มีการแสวงหาความรู้มาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
 - 8) มีจรรยาบรรณความเป็นครู
 - 9) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมารยาททั้งกาย วาจาและใจ
 - 10) มีจิตอาสาเป็นที่ประจักษ์ อุทิศเวลาให้กับการทำงาน

1.3 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ร่วมวางแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - 2) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการของศูนย์ฯ
 - 3) จัดหาทรัพยากรสนับสนุนแผนงาน โครงการที่ได้รับความเห็นชอบ

- 4) ให้การสนับสนุนส่งเสริมและช่วยเหลือ ศูนย์ฯ ให้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
- 5) พิจารณาตรวจสอบ การดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 6) ประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของศูนย์ฯ
- 7) ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ

2. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านงบประมาณ

- 1) มีงบประมาณในการบริหารจัดการอย่างน้อยปีละ 30,000 บาท/ปี
- 2) ครูได้รับค่าตอบแทน 3,000/คน ครบตามจำนวนห้องเรียนที่เปิดสอน
- 3) องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการ
- 4) กระทรวงมหาดไทยควรจัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างอาคารสถานที่
- 5) ศูนย์ฯ ใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในแผนงบประมาณประจำปี
- 6) ขั้นตอนในการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นระบบมีความชัดเจน สามารถตรวจสอบได้
- 7) งบประมาณที่กำหนดไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- 8) ใช้งบประมาณอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์ฯ
- 9) มีการรายงานสรุปผลการเบิก - จ่ายงบประมาณของแต่ละกิจกรรมที่เบิก-จ่ายงบประมาณใช้ไป
- 10) มีการประเมินประสิทธิภาพเบิก-จ่ายงบประมาณที่เป็นระบบทุกปี
- 11) มีการติดตาม ตรวจสอบงบประมาณตามโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามงบประมาณที่วางไว้
- 12) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 13) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การบริหารงบประมาณของศูนย์

3. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านอาคารสถานที่

- 1) มีอาคารเรียนที่มีความมั่นคง แข็งแรง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี
- 2) มีห้องเรียนและห้องพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องพักครู อย่างเพียงพอ ต่อการใช้งาน
- 3) ห้องเรียนมีขนาด 6 x 9 ตารางเมตร มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก
- 4) มีห้องสมุด และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่พร้อมในการศึกษาค้นคว้า
- 5) จัดให้มีสถานที่พักผ่อนแก่บุคลากรและนักเรียนภายในศูนย์ฯ

- 6) มีห้องน้ำห้องส้วมแยกชาย - หญิงที่ถูกสุขลักษณะ
- 7) มีเสาธงที่มีความเหมาะสมตามขนาดของของศูนย์ฯ
- 8) จัดให้มีรั้วที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน
- 9) จัดน้ำสะอาดให้นักเรียนดื่มอย่างเพียงพอ
- 10) ป้ายแสดงชื่อชั้นเรียน ห้อง อาคารต่าง ๆ
- 11) มีห้องพยาบาล
- 12) มีสถานที่ละหมาด และสถานที่อาบน้ำละหมาด
- 13) มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี
- 14) มีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารองค์กร ป้ายสถิติ นิเทศ ประชาสัมพันธ์

4. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้าน บรรยากาศ

- 1) จัด ตกแต่งอาคารสถานที่ ให้สะอาด สวยงามอยู่เสมอ
- 2) จัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในศูนย์ฯ ให้สวยงามอยู่เสมอ
- 3) จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้สวยงาม มีมุมต่าง ๆ เช่น มุมหนังสือ มุมป้ายนิเทศ
- 4) บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน และทำงานอย่างมีความสุข

5. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านการมี ส่วนร่วมของชุมชน

- 1) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์
- 2) จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
- 3) จัดหาแหล่งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาศูนย์ฯ
- 4) ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียน
- 5) จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้แก่ศูนย์ฯ

6. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

มาตรฐานด้านอัตลักษณ์

- 1) ศูนย์ฯ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นเพื่อการพัฒนา
- 2) ศูนย์ฯ ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำผลไปสู่การปรับปรุงเพื่อ

พัฒนา

- 3) มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับปรัชญาและจุดเน้นของศูนย์ฯ

มาตรฐานด้านการส่งเสริม

- 1) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬา นันทนาการ วัฒนธรรม และส่งเสริมความเป็น
 ประชาธิปไตย

3) มีการวางแผนส่งเสริมพัฒนาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น

4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

มาตรฐานด้านการดำเนินงานขั้นพื้นฐาน

1. ดำเนินงานเอกสารด้านธุรการ ดังนี้

- 1.1 การจัดทำบัญชีเรียกชื่อผู้เรียน
- 1.2 การจัดทำทะเบียนผู้เรียน
- 1.3 การจัดทำทะเบียนหนังสือรับ – ส่ง
- 1.4 การจัดทำทะเบียนผู้สอน
- 1.5 การจัดทำทะเบียนพัสดุ – ครุภัณฑ์
- 1.6 การจัดทำสมุดบันทึกการประชุม
- 1.7 การจัดทำสมุดลงเวลาทำงานของผู้สอน
- 1.8 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 1.9 การจัดทำสมุดเยี่ยม
- 1.10 การจัดทำสมุดหมายเหตุรายวัน
- 1.11 การจัดทำหลักฐานการเข้าเรียน

2. มีการดำเนินงานเอกสารด้านงานวิชาการ

- 2.1 การใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาฟิรฎูอีนประจำมัธยม พ.ศ. 2548
- 2.2 มีการวิเคราะห์หลักสูตร
- 2.3 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แผนการสอน)
- 2.4 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.5 จัดทำหลักฐานการศึกษา
- 2.6 จัดทำตารางสอนรวม
- 2.7 จัดทำ จัดหาสื่อการเรียนรู้
- 2.8 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี
- 2.9 รวบรวมและนำเสนอผลงานดีเด่นของศูนย์ต่อสาธารณะ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทองในจังหวัดสตูล จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยที่ทำให้ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลประสบความสำเร็จได้รับรางวัลเหรียญทอง พบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง ในจังหวัดสตูล

1.1 ด้านบุคลากร

ในงานด้านบุคลากรศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง มีระดับการดำเนินการภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการมากที่สุดคือ ผู้บริหารศูนย์เป็นมิตร เปิดโอกาสให้ครูเข้าพบปรึกษาหารือได้ รองลงมาคือ ครูปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ เสียสละและซื่อสัตย์ และผู้บริหารให้ความสำคัญต่อความรู้สึกรักนึกคิดของครูก่อนตัดสินใจ ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ครูมีความรู้ วุฒิการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับ ศรีทิพย์ ลาตวัลย์ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยพณิชยการพระเชตุพน” พบว่า ปัจจัยในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษาในระดับ มาก ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู อาจารย์ และพฤติกรรมของนักเรียน สาระสำคัญของการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่สัมพันธ์ประสิทธิผลขององค์การ หรือสถานศึกษามีหลายประการ โดยเฉพาะตัวผู้บริหารองค์การ หรือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีลักษณะของผู้นำ บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถ การบริหารจัดการที่ดี อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมเพียงพอ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งสถานที่ตั้งเหมาะสม เหล่านี้นับว่าเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยจากภายนอกสถานศึกษา และสอดคล้องกับ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร และปัจจัยด้านครู สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ย่อมแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับ ประสิทธิ์ สาระสันต์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการบริหารสามารถจำแนกความสำเร็จ ทางการบริหารระหว่างผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นกับโรงเรียนไม่ดีเด่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นจะใช้พฤติกรรมการบริหารและกระบวนการบริหารจัดการในทุก

รูปแบบสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ดีเด่นอย่างชัดเจน และพบว่า พฤติกรรมการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจและด้านการสื่อสาร มีส่วนสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำเร็จทางการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ อัครเดช นนทะสุต (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้แผนยุทธศาสตร์ การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และการประกันคุณภาพทางการศึกษา และสอดคล้องกับ ชาญวุฒิ เจริญจำรูญ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ ผลวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก เรียงจากลำดับมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และวิสัยทัศน์ ปรัชญาและเป้าหมายตามลำดับส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในลำดับสุดท้าย

ผลจากการวิจัยดังกล่าวแสดงว่า การดำเนินงานด้านบุคลากรของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล ไม่ว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ครูผู้สอน และกรรมการบริหารศูนย์ฯ อยู่ในระดับมาก โดยขอแยกประเด็นนำมาพิจารณาเป็นส่วน ๆ ดังนี้

1) ผู้บริหารศูนย์ฯ พบว่า ข้อที่มีระดับการดำเนินมากที่สุด คือ ผู้บริหารศูนย์ฯ เป็นมิตร เปิดโอกาสให้ครูเข้าพบปรึกษาหารือได้ รองลงมาคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อความรู้สึกนึกคิดของครูก่อนจะตัดสินใจ นั้นแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของผู้บริหารศูนย์ฯ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฯ โดยพบว่า การบริหารศูนย์ฯ พยายามใช้หลักการบริหารศูนย์ฯ หลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน โดยเน้นกิจกรรมการบริหารที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นมิตร ให้ความอบอุ่น เป็นกันเอง มีความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงาน รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในศูนย์ฯ นักเรียน ครู ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ กำหนดแผนงาน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มีการติดต่อสื่อสาร การประสานงานและโครงการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ไว้อย่างชัดเจน จนสามารถสร้างระบบการทำงานของศูนย์ฯ ได้อย่างเข้มแข็ง

สำหรับระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการองค์การที่ดี อาจเป็นผลมาจาก ผู้บริหารศูนย์ฯ โดยส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทักษะเชิงบริหารโดยตรงเนื่องจาก ไม่ได้จบการศึกษามาทางการบริหาร ความรู้เชิงทักษะบริหารมี

น้อย แต่อาศัยพัฒนาทักษะการบริหารจัดการโดยได้จากการประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในระดับศูนย์ฯ ประสบการณ์และการฝึกอบรม จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทำให้ผู้บริหารศูนย์ฯ นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารของตนเอง

2) ครู พบว่า ระดับการดำเนินการมากที่สุด คือ ครูปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ เสียสละและซื่อสัตย์ และปัจจัยระดับการดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีความรู้ วุฒิการศึกษาที่เหมาะสม อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ส่วนใหญ่ครูคือผู้นำศาสนา หรือผู้ที่มีจิตอาสาที่อยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านใกล้เคียง ที่มีความรู้ที่จะสอนได้ ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางครู การสอนเป็นไปด้วยความสมัครใจ เสียสละและมีความศรัทธาในการถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีให้กับผู้อื่น โดยมุ่งหวังผลบุญทางจิตวิญญาณโดยมีค่าตอบแทนจากการสอนให้บ้างเล็กน้อย สำหรับครูที่มีวุฒิทางครูอาจมาสอนในระยะสั้น ๆ ขณะที่กำลังรองาน เมื่อมีโอกาสได้รับการบรรจุก็จะลาออกไปทำงานที่เหมาะสมกว่า สำหรับครูที่มีวุฒิทางครูที่สอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ส่วนใหญ่คือข้าราชการครูที่สอนอยู่ในพื้นที่ ครูส่วนใหญ่ถึงแม้ว่าจะไม่มีวุฒิทางครู แต่สอนโดยอาศัยประสบการณ์และความรับผิดชอบ ด้วยพึงพอใจในความเป็นครู มีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำงานด้วยความเสียสละ จึงเรียนรู้เทคนิคการสอนต่าง ๆ และการใช้สื่อ นวัตกรรมด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเข้ารับการอบรม สัมมนาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ และการศึกษาด้วยตนเอง

1.2 ด้านงบประมาณ

ในงานด้านงบประมาณศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง มีการดำเนินภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีระดับการดำเนินงานมากที่สุดคือ ข้อ 27 ศูนย์ฯ บริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 26 ศูนย์ฯ ใช้งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ข้อ 23 ศูนย์ฯ ได้รับเงินบริจาคจากบุคคลภายนอกสม่ำเสมอ อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ อำนวย จอมใจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ บุคลากรภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการ บุคลากรภายนอกสถานศึกษา งบประมาณ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานตามเงื่อนไขเวลาที่เข้าสู่โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามขนาดโรงเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบน้อย ไม่มีความเพียงพอ ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่อาศัยงบประมาณของมัสยิด และเงินสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลเหรียญทองส่วนใหญ่ นอกจากจะได้รับงบประมาณจากส่วนนี้แล้วยังได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถทำให้การบริหารจัดการดำเนินไปด้วยดียิ่งขึ้น การใช้งบประมาณเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ แต่มีการปรับเปลี่ยนแผนยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์ ในการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างประหยัด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์ฯ ในการเบิก - จ่ายงบประมาณเป็นไปตามระบบที่มีความชัดเจน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยทำในรูปแบบคณะกรรมการและมีการแจ้งรายละเอียดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านอาคารสถานที่

ในงานด้านงานอาคารสถานที่ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับเหรียญทอง มีการดำเนินการอยู่ในภาพรวมระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีการดำเนินการมากที่สุดคือ ข้อ 36 การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 32 อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในศูนย์ฯ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ข้อ 30 มีมุมเสริมความรู้เสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักงานการศึกษา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคณณัติตัวอย่างโรงเรียนคุณภาพ ในระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง สรุปผลการวิจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยที่นำไปสู่โรงเรียนดีที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้นำและบุคลากรมีความเข้มแข็ง การบริหารจัดการ ได้แก่ หลักการบริหารยุทธศาสตร์การวางแผนดำเนินงาน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน และการจัดการอาคาร สถานที่ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน และสอดคล้องกับ อำนาจ จอมใจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ บุคลากรภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการ บุคลากรภายนอกสถานศึกษา งบประมาณ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานตามเงื่อนไขเวลาที่เข้าสู่โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และ

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามขนาดโรงเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่าอาคารสถานที่ส่วนใหญ่ของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ไม่เป็นรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน สร้างขึ้นตามสภาพและความสามารถของชุมชนแต่ละท้องถิ่น จำนวนอาคารมีไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นจะต้องบริหารจัดการในใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการจัดการเรียนการสอน ถึงกระนั้นศูนย์ฯ ก็ยังขาดห้องพิเศษต่าง ๆ ที่พึงมี เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล

1.4 ด้านบรรยากาศ

ในงานด้านบรรยากาศ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง มีระดับการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีระดับการดำเนินการมากที่สุดคือ ข้อ 40 ศูนย์ฯ ได้กระจายงานให้บุคลากรอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 46 ครูมีความเป็นกันเอง มีความรัก สามัคคีในหมู่เพื่อนครู อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ข้อ 53 ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ สมจิตร อุดม (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้ ซึ่งความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารและสนับสนุน และผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยระดับผู้บริหาร และบรรยากาศโรงเรียน ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในภาคใต้ สอดคล้องกับธนิศ พิบูลแถว (2542) ที่กล่าวว่า ธรรมชาติของบรรยากาศขององค์การมีลักษณะเชื่อมโยงลักษณะขององค์การที่มองเห็นได้ เข้าใจได้ จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางลบและทางบวก มีอิทธิพลต่อบุคลากรในองค์การเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน กระตุ้นให้มีเจตคติที่ดีต่อองค์การ และความพึงพอใจของบุคลากรที่อยู่ในองค์การ ถ้าเป็นบรรยากาศที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์การ ถ้าเป็นบรรยากาศที่ไม่ดีย่อมมีผลตรงกันข้าม หากมีการเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานก็จะช่วยให้องค์การมีประสิทธิภาพมากขึ้น และบรรลุเป้าหมายขององค์การเร็วขึ้น

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบรรยากาศในการทำงานของบุคลากรในศูนย์ฯ เป็นไปด้วยความเป็นกันเอง บุคลากรเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ทำงานอย่างมีความสุข ทำให้บุคลากรสามารถดึงเอาความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวเองออกมาทำงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ในการทำงาน การกระจายงาน การมอบหมายงานของผู้บริหารศูนย์ฯ แก่ครู ตามความถนัด ความเหมาะสม และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ส่วนระดับการปฏิบัติที่ต่ำสุดคือ ชุมชนมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ อาจเป็นเพราะว่าชุมชนอาจมีการเปรียบเทียบบรรยากาศของศูนย์ฯ กับโรงเรียนโดยทั่ว ๆ ซึ่งมีความพร้อม มีการตกแต่งบริเวณโรงเรียน ซึ่งอาคารสถานที่ร่มรื่น มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีการจัดสวนอย่างสวยงาม บรรยากาศด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยทั่วไปก็อยู่ในภาพที่เรียบร้อย มีระเบียบมากกว่า

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในงานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง มีการดำเนินการภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีการดำเนินการมากที่สุดคือ ข้อ 62 ผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานของศูนย์ฯ อยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ ข้อ 55 เปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น อยู่ในระดับ มาก ส่วนข้อที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ข้อ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้และประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ มนัส จุติพรประสิทธิ์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน มีทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารที่ให้ความจำเป็นในการปฏิบัติอยู่ระดับสูงสุด คือ การวางแผนโครงการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนตลอดปีการศึกษา รองลงมา คือ มอบหมายงานในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนแก่ครู-อาจารย์ และลำดับสุดท้าย คือ จัดให้มีการเยี่ยมเยียนชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโรงเรียน และสอดคล้องกับ สัมพันธ์ อุปลา (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือ ชุมชนเข้าใจว่า ภารกิจการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ บุคลากรใน โรงเรียนควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และชุมชนควรมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจกำหนด นโยบายของโรงเรียน และสอดคล้องกับ สัมพันธ์ อุปลา (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือ ชุมชนเข้าใจว่า ภารกิจการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ บุคลากรใน โรงเรียนควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และชุมชนควรมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจกำหนด นโยบายของโรงเรียน

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชนมีความรู้สึกที่ว่า ศูนย์ฯ เป็นของ ตนจึงส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในทุก ๆ เรื่อง

1. **วัตถุประสงค์ ข้อ 2** เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษา อิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาสามัญ และระดับการศึกษาอิสลาม จากการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับสภาพการดำเนินงานของของศูนย์ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลที่ได้รับเหรียญทอง พบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัย เห็นว่า ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตามอายุ พบว่าโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีช่วงอายุ 31 - 50 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหาร ศูนย์ฯ ที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีช่วงอายุ 31-50 ปี ให้ความสำคัญด้านอาคารสถานที่มาก เพราะเกิดการเปรียบเทียบศูนย์ฯ กับสถานศึกษาของรัฐและ โรงเรียนเอกชนทั่วไปที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ อาคารเรียนและอาคารประกอบ ส่วน ผู้บริหารศูนย์ฯที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อาจได้เห็นความเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ จากที่ไม่มีตัว อาคารจนกระทั่งปัจจุบันมีอาคารสถานที่ที่สามารถใช้จัดการเรียนการสอนได้ระดับหนึ่ง ในด้านการมี ส่วนร่วมกับชุมชนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีช่วงอายุ 31 - 50 ปี อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มี อายุ 51 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีช่วงอายุ 31 - 50 ปี มี ความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของศูนย์ฯไม่ว่าการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางทางการศึกษา ของศูนย์ฯ ควรเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในศูนย์ฯ ที่เป็นผู้บริหารศูนย์ฯ และครูผู้สอนมากกว่าชุมชน ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไปต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินของศูนย์ฯ มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่

1.2 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสอดคล้องกับ การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 3 ของยูนิยติ บากา (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี และ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของสงวน ศรี สุข (2533: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในเขตการศึกษา 2 ของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี ในด้านสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และสำเนียง คำโฮม (2545: บทคัดย่อ) ที่ศึกษา

การดำเนินงานโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเอกชนในจังหวัด อุบลราชธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้จัดการและครูใหญ่ที่มีระยะเวลาแตกต่างกันต่อการดำเนินงาน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี และผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีช่วงอายุ 31 - 50 ปี ให้ความสำคัญด้านความพร้อมของอาคารสถานที่มาก เพราะเกิดการเปรียบเทียบศูนย์ฯ กับสถานศึกษาของรัฐและโรงเรียนเอกชนทั่วไปที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ อาคารเรียนและอาคารประกอบ ห้องพิเศษต่างๆ เช่นห้องพักครู ห้องพยาบาล ห้องสมุด ห้องน้ำห้องส้วม เป็นต้น ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป อาจเห็นว่าอาคารสถานที่ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ก็สามารถใช้จัดการเรียนการสอนได้ระดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบศูนย์ฯ อื่นๆ ที่ขาดความพร้อมมากกว่า ในด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี และผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีช่วงอายุ 31 - 50 ปี มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์ฯ ควรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารศูนย์ฯ และครูผู้สอนมากกว่าไม่ว่าการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางทางการศึกษาของศูนย์ฯ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไปต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินของศูนย์ฯ มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่

1.3 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ พบว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างสอดคล้องกันงานของสงวน ศรีสุข (2533: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ของครูที่มีวุฒิปริญญาหรือต่ำกว่ากับครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า แตกต่างกันในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสำเนียง คำโฮม (2545: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเอกชนในจังหวัด อุบลราชธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้จัดการและครูใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านงบประมาณ และด้านบรรยากาศ ไม่มีความแตกต่าง ด้านบุคลากร พบว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสามัญต่ำกว่า ม.6 ม.6 และสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสามัญปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิวุฒิสามัญปริญญาตรีให้ความสำคัญกับบุคลากรต้องการครูที่มีความรู้ความสามารถ มีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสม มีความเสียสละ อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของศูนย์ฯ ด้านอาคารสถานที่ พบว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสามัญต่ำกว่า ม.6 และ ม.6 อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสามัญปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปาน

กลาง อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญปริญาตรีและสูงกว่าปริญาตรี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ผ่านสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อม จึงให้ความสำคัญมีความคาดหวังว่า ศูนย์ฯ จะต้องมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ทั้งที่เป็นอาคารเรียนและอาคารประกอบ ห้องเรียนจะต้องมีความเพียงพอ เหมาะสมสภาพแวดล้อมศูนย์ฯ จะต้องสะอาด สวยงาม รมรื่น ปลอดภัย ส่วนด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญต่ำกว่า ม.6 และปริญาตรี อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญ ม.6 และสูงกว่าปริญาตรี อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า เพราะผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญต่ำกว่า ม.6 และปริญาตรีให้ความสำคัญกับการที่ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางการศึกษาของศูนย์ฯ ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ

2.4 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตามวุฒิการศึกษาศาสนา พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทางด้าน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีความแตกต่างกัน ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญต่ำกว่าวุฒิสมาญและสูงกว่าวุฒิสมาญอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญระดับวุฒิสมาญอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญระดับวุฒิสมาญมีความคาดหวังว่า ศูนย์ฯ จะต้องมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ทั้งที่เป็นอาคารเรียนและอาคารประกอบ ห้องเรียนจะต้องมีความเพียงพอ เหมาะสมสภาพแวดล้อมศูนย์ฯ จะต้องสะอาด สวยงาม รมรื่น ปลอดภัยเหมือนกับสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่มีอยู่ทั่ว ๆ ในบริเวณใกล้เคียง จึงเห็นว่าสภาพที่เป็นอยู่ของศูนย์ฯ ยังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญต่ำกว่าวุฒิสมาญและสูงกว่าวุฒิสมาญอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญระดับสูงกว่าวุฒิสมาญ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์ฯ ที่มีวุฒิสมาญต่ำกว่าวุฒิสมาญ และสูงกว่าวุฒิสมาญ ให้ความสำคัญกับการที่ชุมชนต้องการให้ชุมชนให้ความร่วมมือกับศูนย์ฯ ในการระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งร่วมกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางการศึกษาของศูนย์ฯ ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ

วัตถุประสงค์ ข้อ 3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จากการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลที่ได้รับเหรียญทอง พบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

3. 1. ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านบุคลากร (ประธานศูนย์ฯ, ครูผู้สอน, คณะกรรมการศูนย์ฯ)

3.1.1 ประธานศูนย์ฯ มีลักษณะดังต่อไปนี้

ประธานศูนย์ฯ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามไม่น้อยกว่าระดับตอน
ตอนกลางชั้นปีที่ 3 (มตะวัสซิกุล) หรือเทียบเท่า มีความรู้ทางวิชาสามัญอย่างน้อยปริญญาตรี เป็นผู้
สามารถประพาดิตนเป็นแบบอย่างในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจได้เป็นอย่างดี มีวิสัยทัศน์ มีลักษณะ
เป็นผู้นำอุทิศเวลาให้กับการทำงาน มีจิตอาสาเป็นที่ประจักษ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ
ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นในการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของ
ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้การส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนในการปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ สามารถประสานงาน
กับคณะกรรมการศูนย์ฯ ครูผู้สอน ชุมชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาศูนย์ฯ ที่ควรจะเป็นอย่าง
ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ บริหาร
จัดการงบประมาณ รายได้ของศูนย์ฯ ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้

3.1.2 ครูผู้สอนมีลักษณะดังต่อไปนี้

ครูผู้สอน ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามไม่น้อยกว่าระดับตอน
ตอนกลางชั้นปีที่ 3 (มตะวัสซิกุล) หรือเทียบเท่า มีความรู้ทางวิชาสามัญอย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
หรือเทียบเท่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูที่สอดคล้องตามหลักการศาสนาอิสลาม อุทิศเวลาให้กับ
การทำงาน มีจิตอาสาเป็นที่ประจักษ์ มีการแสวงหาความรู้มาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีทักษะ เทคนิค
วิธีการสอนที่หลากหลาย มีจรรยาบรรณความเป็นครู ประพาดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมารยาททั้งกาย
วาจาและใจ ครูควรมีจำนวนเพียงพอกับชั้นเรียน

3.1.3 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีลักษณะดังต่อไปนี้

คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรเป็นบุคคลที่เสียสละ อุทิศเวลาให้กับการทำงานเพื่อ
ส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาโดยภาพรวม มีจิตอาสา เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์
สามารถประสานงานกับองค์กรต่างๆ ชุมชนได้ดี ให้ความร่วมมือในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของ
ศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง ร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการของศูนย์ฯ จัดหาทรัพยากร
สนับสนุนแผนงาน โครงการของศูนย์ฯ ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ เป็นที่ปรึกษา ให้
กำลังใจในการทำงานของประธานศูนย์ฯ ครู เป็นอย่างดี

3.2. ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)
ด้านงบประมาณ

ในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ศูนย์ฯ ควรมีงบประมาณในการบริหารจัดการอย่างน้อย
ปีละ 30,000 บาท/ปี ครูควรได้รับค่าตอบแทน 3,000/คน ครบตามจำนวนห้องเรียนที่เปิดสอนรวม
ประธานศูนย์ฯ อีก 1 คน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการบริหาร
จัดการ กระทรวงมหาดไทยควรจัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างอาคารสถานที่ ศูนย์ฯ ควรใช้จ่าย
งบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในแผนงบประมาณประจำปี ขั้นตอนในการเบิกจ่าย
งบประมาณควรเป็นรูปแบบคณะกรรมการ ระบบมีความชัดเจน โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ใช้

งบประมาณอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์ฯ มีการรายงานสรุปผลการเบิก – จ่ายงบประมาณของแต่ละกิจกรรมที่เบิก-จ่ายงบประมาณไปใช้ มีการประเมินประสิทธิภาพเบิก-จ่ายงบประมาณที่เป็นระบบทุกปี มีการติดตาม ตรวจสอบงบประมาณตามโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามงบประมาณที่วางไว้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การบริหารงบประมาณของศูนย์ฯ

3.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านอาคารสถานที่

มีอาคารเรียนที่มีความมั่นคง แข็งแรง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีห้องเรียนและห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องพักครู ห้องพยาบาลอย่างเพียงพอ ต่อการใช้งาน ห้องเรียนมีขนาด 6 x 9 ตารางเมตร มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีห้องสมุด และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่พร้อมในการศึกษาค้นคว้า จัดให้มีสถานที่พักผ่อนแก่บุคลากรและนักเรียนภายในศูนย์ฯ มีห้องน้ำห้องส้วมแยกชาย – หญิงที่ถูกสุขลักษณะ มีเสาชิงที่มีความเหมาะสมตามขนาดของของศูนย์ฯ จัดให้มีรั้วที่เหมาะสมกับสภาพของศูนย์ฯ จัดน้ำสะอาดให้บุคลากรนักเรียนดื่มอย่างเพียงพอ มีป้ายแสดงชื่อชั้นเรียน ห้อง อาคารต่าง ๆ มีสถานที่ละหมาด และสถานที่อาบน้ำละหมาด มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี มีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารองค์กร ป้ายสถิติ นิเทศ ประชาสัมพันธ์

3.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านบรรยากาศ

บรรยากาศของศูนย์ควรจัดตกแต่งอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์ฯ ให้สะอาด สวยงามอยู่เสมอ จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้สวยงาม มีมุมต่างๆ เช่น มุมหนังสือ มุมป้ายนิเทศ บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน และทำงานอย่างมีความสุข

3.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ชุมชนควรมีร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์ฯ ชุมชนควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน จัดหาแหล่งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาศูนย์ฯ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียน

3.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) นอกจากแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ทั้ง 5 ด้านแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ เพิ่มเติม คือ

3.6.1 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์

ศูนย์ฯ ควรกำหนัดวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นเพื่อการพัฒนา ศูนย์ฯ ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำผลไปสู่การปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับปรัชญาและจุดเน้นของศูนย์ฯ

3.6.2 มาตรฐานด้านการส่งเสริม

ศูนย์ฯ ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬา นันทนาการ วัฒนธรรม และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มีการวางแผนส่งเสริมพัฒนาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3.6.3 มาตรฐานด้านการดำเนินงานขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

3. 6.3.1 งานธุรการ ศูนย์ฯ ควรดำเนินงานเอกสารด้านธุรการดังนี้ จัดทำบัญชีเรียกชื่อผู้เรียน จัดทำทะเบียนผู้เรียน จัดทำทะเบียนหนังสือรับ – ส่ง จัดทำทะเบียนผู้สอน จัดทำทะเบียนพัสดุ – ครุภัณฑ์ จัดทำสมุดบันทึกการประชุม จัดทำสมุดลงเวลาทำงานของผู้สอน จัดทำบัญชีการเงิน จัดทำสมุดเยี่ยม จัดทำสมุดหมายเหตุรายวัน จัดทำหลักฐานการเข้าเรียน

3. 6.3.2 งานวิชาการ ศูนย์ฯ ควรดำเนินงานเอกสารด้านงานวิชาการดังนี้ ควรใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาฟัรฎูอีนประจำมัธยม พ.ศ. 2548 มีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แผนการสอน) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดทำหลักฐานการศึกษา จัดทำตารางสอนรวม จัดทำ จัดหาสื่อการเรียนรู้ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัธยม (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล ที่ยังดำเนินการน้อยและปานกลาง ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัธยม (ตาดีกา) ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ศูนย์ฯ ควรสรรหาครูที่มีความรู้ วุฒิการศึกษาที่เหมาะสม มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน
2. ควรจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารศูนย์ฯ ในเรื่องการบริหารจัดการศูนย์ฯ
3. หาแนวทางในการจัดหางบประมาณในการบริหารศูนย์ฯ ทั้งที่เป็นรายได้ประจำ การรับบริจาคจากบุคคลภายนอกและขอรับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน
4. ศูนย์ฯ ควรมีมุมนเสริมความรู้เสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย

5. ศูนย์ฯ ควรมีห้องน้ำที่ถูกลักษณะและปลอดภัย
6. ศูนย์ฯ ควรมีอาคารเรียนและอาคารประกอบอย่างเพียงพอ
7. ควรจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ของศูนย์ฯ ให้ร่มรื่นปลอดภัย
8. ผู้บริหารศูนย์ฯ ควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในการทำงาน
9. ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายทิศทางการศึกษาของศูนย์ฯ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้และประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง หรือรางวัลอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดของแต่ละปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยหรือของแต่ละด้าน
3. ควรมีการเปรียบเทียบ บริบทด้านต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทองกับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ไม่ได้รับรางวัลเหรียญทอง

Prince of Songkla University
Pattani Campus